



NARODOWY INSTYTUT KULTURY I DZIEDZICTWA WSI

zaprasza na

Szkolenia internetowe dla KGW – wykłady etnograficzne

Specyfika kultury ludowej woj. kujawsko-
pomorskiego

Justyna Słomska-Nowak
wydawnictwo@etnomuzeum.pl

Organizator



Institucja finansowana przez:



Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi



Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Patronat honorowy
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Robertu Telusa



Regiony etnograficzne w woj. kujawsko-pomorskim



Mapa regionów etnograficznych autorstwa Artura Trapszyca i Teresy Okoniewskiej, narysowana przez Katarzynę Rosik

Portal „Ulotne tradycje”
http://nazwy.etnomuzeum.pl/?page_id=72

Kultura ludowa w woj. kujawsko-pomorskim

Województwo kujawsko-pomorskie jest bardzo zróżnicowane pod względem etnograficznym. Tworzy je 7 regionów: Kujawy, ziemia chełmińska, ziemia dobrzyńska, Pałuki i Krajna, Bory Tucholskie, Kociewie. Na różnorodność kulturową tych ziem w przeszłości wpływała również obecność przedstawicieli innych grup etnicznych: Niemców, Holendrów, Żydów, a także regiony sąsiednie: Wielkopolska, Mazowsze i Kaszuby. Po II wojnie światowej na terenie naszego województwa pojawili się mieszkańcy dawnych Kresów II Rzeczypospolitej, przede wszystkim z obszaru Wileńszczyzny.

To wszystko powoduje, że krajobraz kulturowy województwa jest niejednorodny i urozmaicony. Stanowi to niewątpliwie zaletę, tym bardziej, że ciągle żywe jest poczucie tożsamości regionalnej mieszkańców poszczególnych regionów. Jest ono podtrzymywane przez przekaz rodzinny, a także instytucje kultury, szkoły i organizacje społeczne, takie jak Lokalne Grupy Działania i Koła Gospodyń Wiejskich.

Dziedzictwo niematerialne w województwie kujawsko-pomorskim

Tradycyjna kultura, która w potocznym odbiorze jest identyfikowana z kulturą wsi, funkcjonuje w formie autentycznej lub stylizowanej i artystycznie opracowanej np. przez zespoły folklorystyczne.

Jej niematerialne wartości przejawiają się m.in. w kultywowanych w społecznościach lokalnych zwyczajach, dziedzictwie językowym i kulinarnym. W regionach etnograficznych woj. kujawsko-pomorskiego spośród różnorodnych przejawów tradycyjnego dziedzictwa niematerialnego niektóre zanikły całkowicie lub występują wyłącznie w formie scenicznej, np. kujawskie zwyczaje zielonoświątkowe oraz sypanie wzorów z piasku. Inne, dawniej znane w wielu miejscach, współcześnie pojawiają się sporadycznie i na ograniczonym terenie, np. kołędowanie gwiazdorów we wsi Sucha w Borach Tucholskich i przywołówki w Szymborzu na Kujawach. Jeszcze inne funkcjonują spontanicznie i, co ciekawe, w ostatnich latach obserwuje się wzrost ich popularności – tak jest w przypadku korzystania ze starych, regionalnych receptur kulinarnych oraz zapustnego zwyczaju „chodzenia z kozą” na Kujawach.

Dziedzictwo niematerialne w woj. kujawsko-pomorskim:

Zwyczaj chodzenia z kozą

Portal „Ulotne tradycje”: <http://koza.etnomuzeum.pl/>

Zwyczaj wielkanocne. Przywołówki dyngusowe na Kujawach

Portal „Ulotne tradycje”: <http://przy.etnomuzeum.pl/>

Nazwy miejscowe w województwie kujawsko-pomorskim

Portal „Ulotne tradycje”: <http://nazwy.etnomuzeum.pl/>

Smażenie powideł metoda tradycyjną

Portal „Ulotne tradycje”: <http://powidla.etnomuzeum.pl/>

Kujawskie sypanie wzorów piaskiem

Portal „Ulotne tradycje”: <http://piasek.etnomuzeum.pl/>

Haft kujawski

Portal „Ulotne tradycje”: http://haft.etnomuzeum.pl/?page_id=17

Haft pałucki

Portal „Ulotne tradycje”: <http://haftpalucki.etnomuzeum.pl/>

ZIEMIA CHEŁMIŃSKA

Ziemia chełmińska należy do tych regionów etnograficznych, którego oblicze kulturowe jest mniej czytelne od takich regionów jak sąsiednie Kujawy czy Bory Tucholskie. Wpłynęły na to wcześniej niż gdzie indziej zachodzące tu procesy cywilizacyjne, skutkujące szybkimi zmianami społecznymi i kulturowymi. Spowodowały je zarówno działania polityczno-administracyjne państwa pruskiego (planowe osadnictwo, działalność Komisji kolonizacyjnej, uwłaszczenie chłopów, przepisy administracyjne i porządkowe), jak i czynniki natury gospodarczej. Już w poł. XIX w. rozwinęła się tu wysokotowarowa gospodarka rolna i przemysł cukrowniczy, wkroczyła mechanizacja rolnictwa, postępowały melioracje.

Na przełomie XIX i XX w. wieś ziemi chełmińskiej była nowoczesna, często murowana, z wyraźnym podziałem na osady typu dworskiego (folwarcznego) i wsie chłopskie (typu zagrodniczego). Charakterystyczną cechą tej gospodarki była uprawa roślin okopowych (buraki, ziemniaki) oraz pastewnych i hodowla bydła. Liczne gospodarstwa i majątki ziemskie zatrudniały robotników sezonowych, głównie z Kujaw i ziemi dobrzyńskiej. Ze względu na duże wylesienie, mniejsze znaczenie w gospodarce miało łowiectwo. Stosunkowo ważną rolę odgrywało natomiast rybołówstwo, zarówno wiślane, jak i jeziorne.

Wspomniane procesy cywilizacyjne spowodowały, że już w XIX w. na ziemi chełmińskiej nie odnotowano regionalnego stroju ludowego. Również w budownictwie, zwłaszcza w domostwach wznoszonych z cegły, dał się zauważyć postępujący proces unifikacji. W budownictwie drewnianym z kolei obserwujemy duże zróżnicowanie, zarówno w rozplanowaniu zagród, jak i w konstrukcji budynków (mieszkalnych i inwentarskich). Jedną z przyczyn było intensywne i wielofazowe osadnictwo oraz wielorakie wzorce i tradycje, przyniesione przez sprowadzanych tu, głównie z Niemiec i Niderlandów, kolonistów.

Na ziemi chełmińskiej niezbyt silne było samookreślenie się ludności. Świadomość grupowa Chełminiaków i Lubawiaków była stosunkowo słabo odnotowywana przez zajmujących się tym zagadnieniem badaczy.

Dzisiaj kulturę i sztukę ludową ziemi chełmińskiej prezentują m.in.:

Muzeum Etnograficzne im. Marii Znamierowskiej-Prüfferowej w Toruniu

Muzeum ks. Władysława Łęgi w Grudziądzu

Muzeum Ziemi Chełmińskiej w Chełmnie

Literatura naukowa o ziemi chełmińskiej

Władysław Łęga

O składnikach etnograficznych Pomorza w wiekach ubiegłych, Toruń, 1923.

Okolice Świecia. Materiały etnograficzne. wyd. Gdańskie Towarzystwo Naukowe, Gdańsk 1960.

Ziemia Chełmińska, „Prace i Materiały Etnograficzne”, t. XVII, Wrocław 1961.

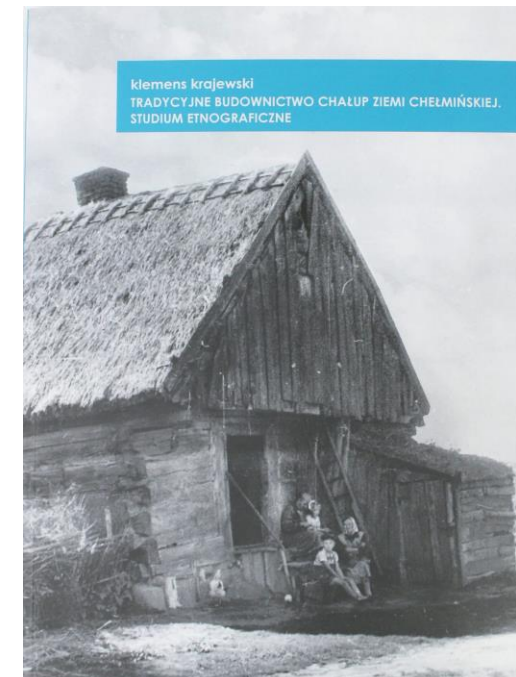
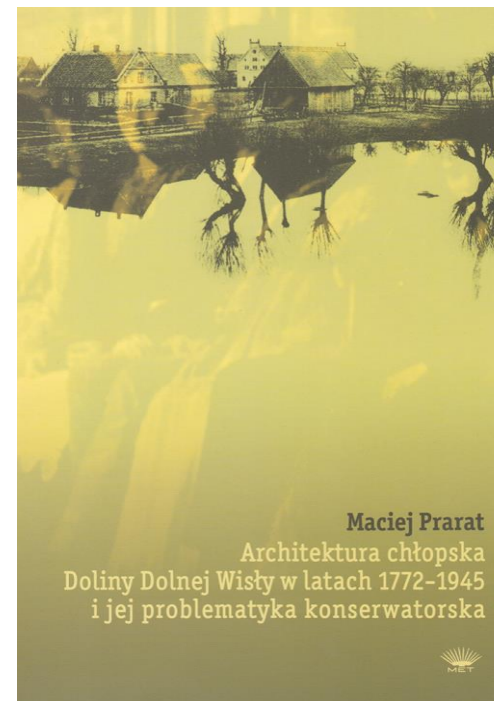
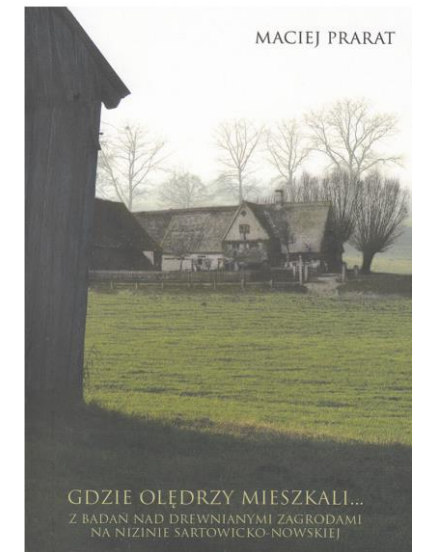
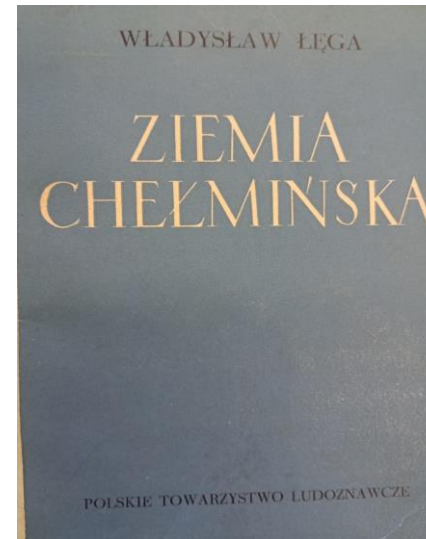
Klemens Krajewski

- *Tradycyjne budownictwo chałup ziemi chełmińskiej*, Muzeum Etnograficzne w Toruniu, 2022.

Maciej Prarat

Gdzie Ołędrzy mieszkali... Z badań nad drewnianymi zagrodami na Nizinie Sartowicko-Nowskiej, Muzeum Etnograficzne w Toruniu, 2008.

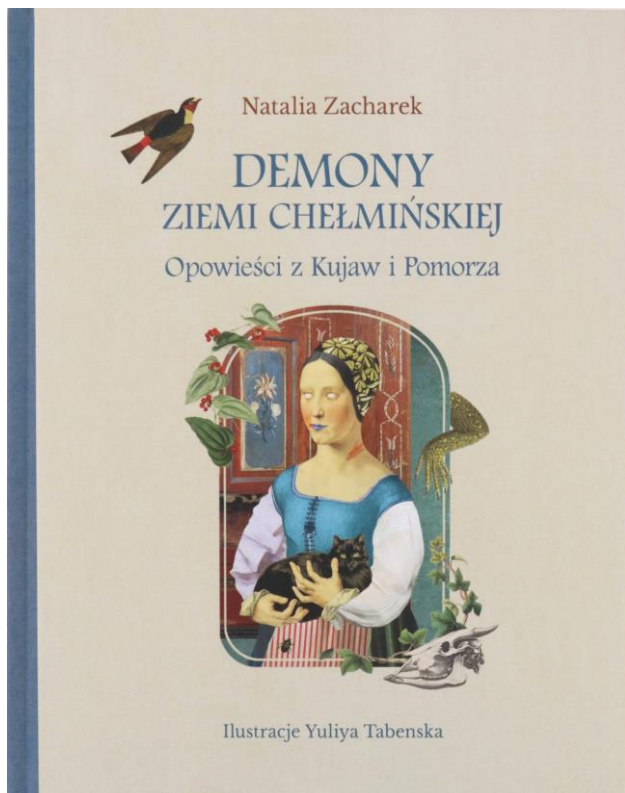
Architektura chłopska Doliny Dolnej Wisły w latach 1772-1945 i jej problematyka konserwatorska, Muzeum Etnograficzne w Toruniu, 2012.



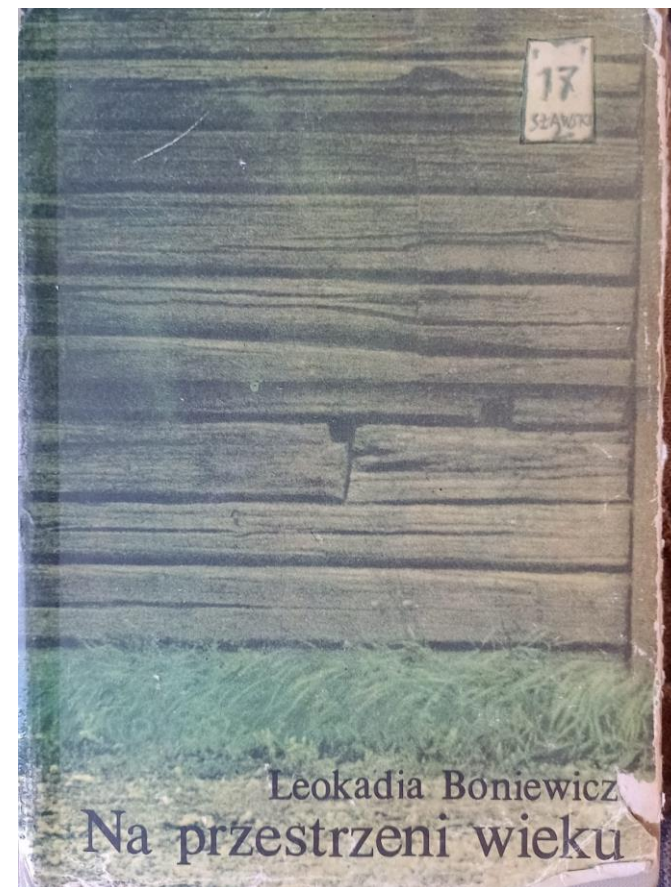
Polecana literatura popularna o ziemi chełmińskiej

Natalia Zacharek, *Demony ziemi chełmińskiej. Opowieści z Kujaw i Pomorza*,
ilustracje Yulia Tabenska

Muzeum Etnograficzne w Toruniu 2023



Leokadia Boniewicz
Na przestrzeni wieków
Warszawa 1979



ZIEMIA DOBRZYŃSKA

Podobnie jak w sąsiedniej ziemi chełmińskiej, także i tu dość wcześnie zachodziły procesy unifikacji kulturowej powodującej zanik tzw. kultury ludowej. Zwraca się uwagę na szybki postęp w rolnictwie, duży wpływ kultury dworskiej, drobnoszlacheckiej i miejskiej. Stąd już na przełomie XIX i XX w. niemal w całym regionie zanotowano brak, dawniej tu występującego, stroju ludowego. Wspomina się natomiast, że w niektórych wsiach mieszkańcy nosili się jak na Mazowszu Płockim lub jak na Kujawach.

Podobnie, charakteryzując budownictwo wiejskie łączy się je najczęściej w jedną grupę z kujawskim i chełmińskim. Na podkreślenie zasługuje fakt różnych wzorców, przychodzących tu m.in. wraz z osadnictwem niemieckim (w regionie nadwiślańskim).

Często nawiedzające i krzyżujące się fale osadnicze, rozbijały również zwartość i regionalną świadomość mieszkańców ziemi dobrzyńskiej. O ile jeszcze w XIX w. była ona wyraźnie dostrzegalna, zwłaszcza na terenach przygranicznych, to w drugiej połowie minionego stulecia badania dotyczące tych kwestii wykazywały poważny jej zanik. W ostatnich latach odnotowuje się wyraźny wzrost poczucia regionalnej więzi grupowej i odradzającą się świadomość przynależności do małej ojczyzny.

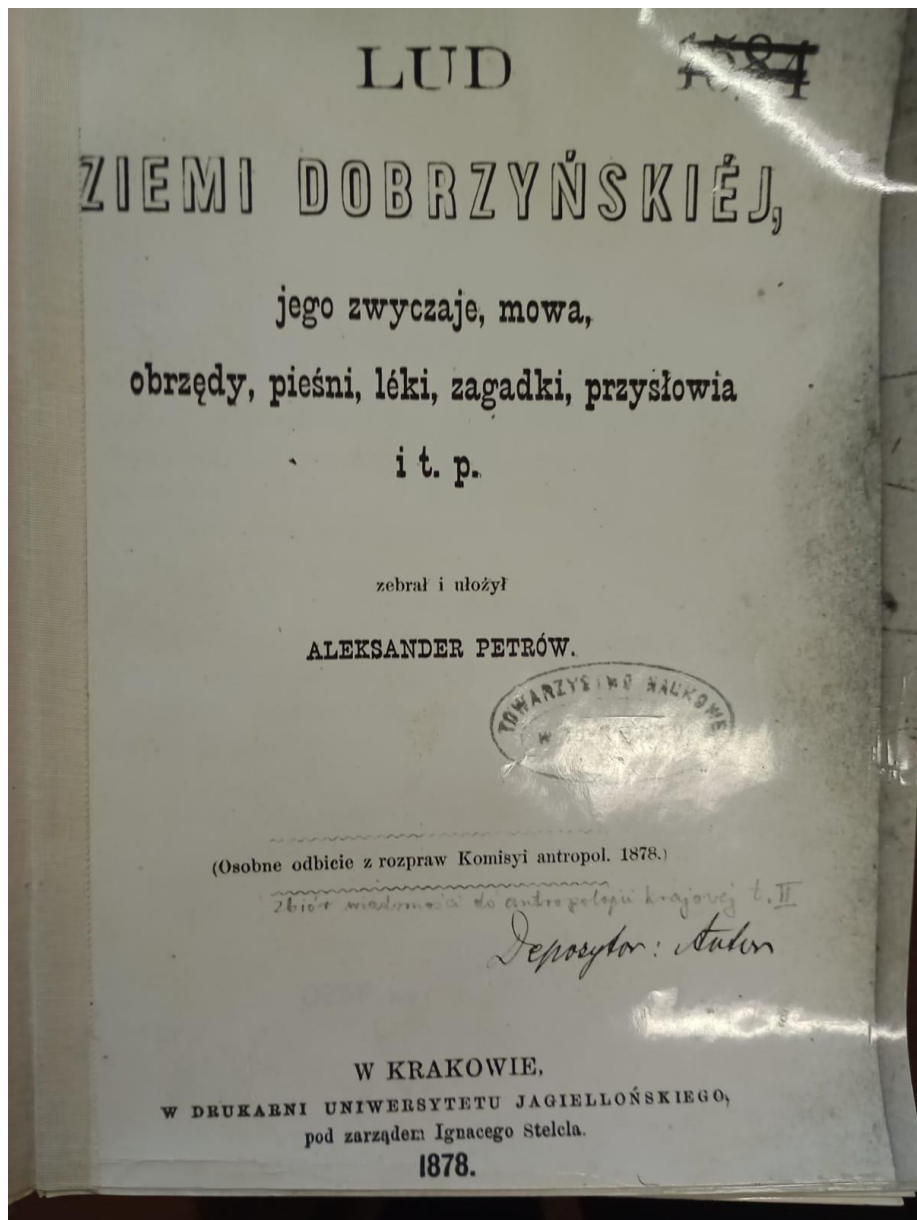
Strój ziemi dobrzyńskiej zanikł ostatecznie w początkach XX w. Dostępna jest informacja, iż strój ten różnił się od stroju sąsiednich regionów, jednak nie znamy szczegółów. Autorzy podają, iż wspomniane różnice koncentrują się m.in. na nakryciu głowy – kobiety nosiły niewielkie czepki, mniejsze od czepków kujawskich, obwiązywane chustą jedwabną. Dobrzynianki nosiły na co dzień suknie z farbowanego płótna, na święta z kolorowego perkalu. Mężczyźni przykrywali głowę czarnymi filcowymi kapeluszami z szerokim rondem i zwężającą się ku górze główką. Jako ubioru wierzchniego używano granatowego, sukiennego płaszcza z peleryną, przewiązywanego włóczkowym pasem. Spodnie były granatowe z sukna lub płótna, wpuszczano je w wysokie buty.

Dzisiaj kulturę i sztukę ludową ziemi dobrzyńskiej prezentują:

Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku

Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej w Rypinie

Muzeum Etnograficzne im. Marii Znamierowskiej-Prüfferowej w Toruniu

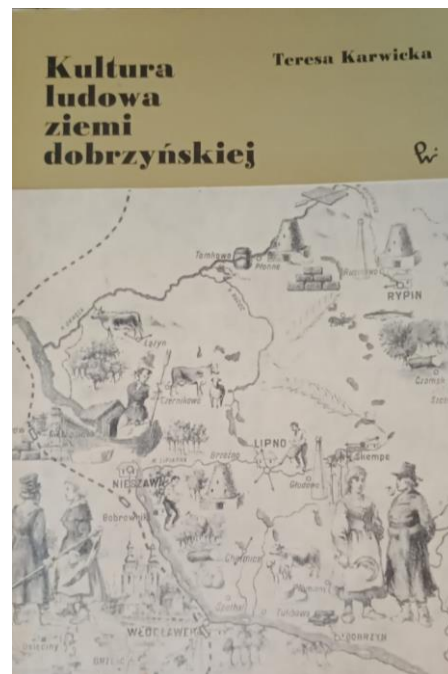


Aleksander Petrow

Lud ziemi dobrzyńskiej, jego zwyczaje, mowa, obrzędy, pieśni, leki, zagadki, przysłowia itd., Kraków 1878

Książka w wolnym dostępie:

<https://polona.pl/preview/4d590150-2d93-4448-905c-c3f4f9cd6f03>



Teresa Karwicka

*Kultura ludowa ziemi
dobrzyńskiej*

1979

A. Petrow, *Lud...*

„Mężczyźni [...]. Za pokrycie na głowę używają pilśniowych kapeluszy, dziś okrągłych, dawniej stojących, wysokich, zwanych *burakami*, ku wierzchu zwężonych, o małych skrzydłach [...]. W dni świąteczne ubierają się w kapoty z granatowego sukna, dochodzące do kolan, z wykładanym, ostro zakończonym kołnierzem. Brzegi wszystkie obszyte taśmą czarną wełnianą, kieszenie ozdobniej obszyte [...]. Kamizelka także z granatowego sukna zapinana na jeden rząd guzików, zwykle świecących, metalowych. Spodnie noszą szerokie, w cholewy wpuszczane [...]. w drogę lub do kościoła wkładają płaszcz granatowy z dużą peleryną.[...]. Końce kołnierza od koszuli [...] wykładają na czerwoną chustkę [...]

„Mężatki noszą także czepki czubate, zwane chłopkami. Suknie noszą różnokolorowe; w ostatnich czasach kolor ciemny zaczyna nabierać przewagi. W kroju nie przedstawia się nic osobliwego. Fartuch czerwony albo czarny, w fałdy, w ząbki na dole, wkładają w święto. Na to oblekają kaftany z granatowego sukna, taśmą i białymi guziczkami ozdobione. Na nogi wkładają mężczyźni buty, kobiety trzewiki”.

Kujawy

Kujawy należą do najbardziej wyrazistych i jednocześnie najbardziej tradycyjnych regionów Polski. Posiadają charakterystyczne budownictwo, strój, gwara, zwyczaje i obrzędy. Nie oznacza to jednak, że są kulturowo jednolite. Ich zróżnicowanie wyraża się choćby w wyodrębnionych subregionach, w których manifestuje się lokalność i specyfika danego obszaru.

Najogólniejszym podziałem Kujaw jest ich rozbitcie na Kujawy zachodnie, zwane też czarnymi, i na Kujawy wschodnie określane mianem białych. W przybliżeniu podział ten nawiązuje do średniowiecznej mapy dzielnic, w której funkcjonowały dwa księstwa, inowrocławskie i brzeskokujawskie (potem przekształcone w województwa). Od 1815 r. zachodnia część Kujaw dostała się pod panowanie pruskie, a wschodnia weszła w skład Królestwa Kongresowego, zależnego od Rosji. Od tego czasu można mówić o coraz większym zróżnicowaniu regionu, przede wszystkim pod względem cywilizacyjnym. Postęp techniczny oraz porządek prawny na terenie zaboru pruskiego, przy jednoczesnej polityce narodowościowej państwa, doprowadził do wielu zmian i w konsekwencji do zubożenia kultury ludowej. W zaborze rosyjskim natomiast procesy te występowały dłużej, co pozwoliło przetrwać wielu elementom miejscowej kultury, m.in. charakterystycznym strojom, wierzeniom czy obrzędom.

Inne subregiony Kujaw to Kujawy borowe, leśne, garbate, zagoplańskie i nadwiślańskie. Ich nazwy podkreślają specyfikę wyznaczonych obszarów, wynikającą z położenia, krajobrazu czy szaty roślinnej. To z kolei determinowało zajęcia gospodarcze ludności oraz ich kulturę. Subregion nadwiślański charakteryzował się np. bardzo dużym odsetkiem ludności niemieckojęzycznej wyznania ewangelickiego. Na wysokim poziomie stała tu gospodarka rolna, uprawiana na bardzo dobrych glebach. Układ zagród i budownictwo osadników nadwiślańskich wyróżniały się pod tym względem od innych obszarów. Kontrast w stosunku do wspomnianego subregionu stanowiły Kujawy borowe z przeważającą ludnością polską i bardzo dużym znaczeniem gospodarki leśnej.

Kujawy do dziś zachowały wiele tradycyjnych elementów kultury ludowej. Na szczególną uwagę zasługuje tu silna świadomość odrębności grupowej, obserwowana wciąż wśród mieszkańców regionu.

Kujawy

Strój kujawski opisany jest na stronie:
www.stojeludowe.net

Haft kujawski szczegółowo opisany jest
na portalu „Ulotne tradycje”
ut.etnomuzeum.pl

Fot. Para Kujawiaków w strojach z
przełomu XIX i XX w. , fot. Jacek
Chmielewski

Portal „Ulotne tradycje”: haft kujawski
http://haft.etnomuzeum.pl/?page_id=46

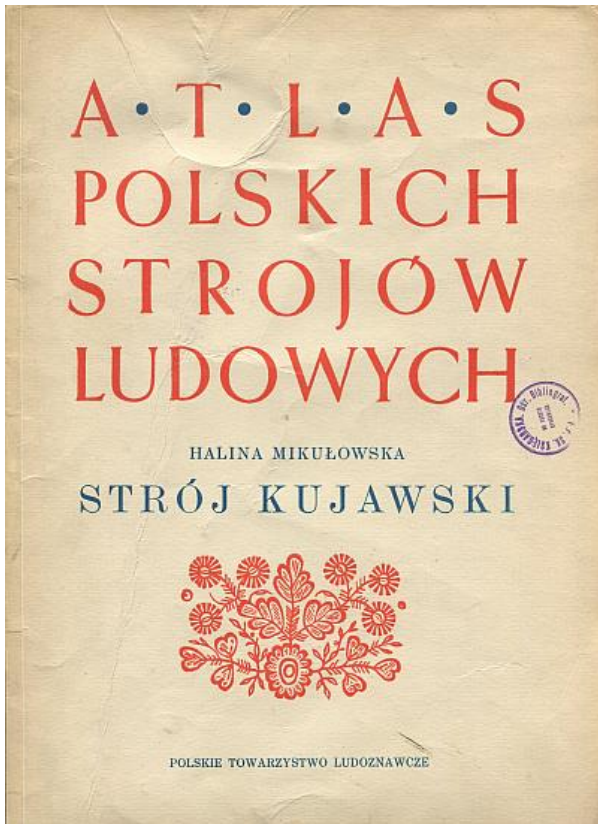
**Dzisiaj kulturę i sztukę ludową Kujaw
kolekcjonują i prezentują m.in. :**

Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we
Włocławku

Muzeum Etnograficzne im. Marii Znamierowskiej-
Prüfferowej w Toruniu

Muzeum im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu





H. Mikułowska, *Strój kujawski*, „Atlas Polskich Strojów Ludowych”,
Wrocław 1953

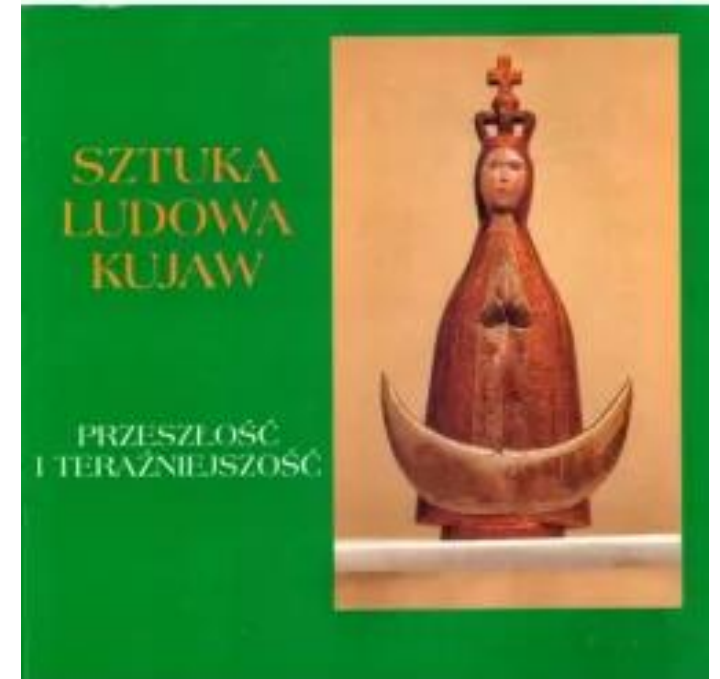
Do pobrania:

<https://www.bibliotekacyfrowa.pl/dlibra/publication/94523/edition/89126?language=pl>

*Sztuka Ludowa Kujaw, Przeszłość i
teraźniejszość,*

red. Wanda Szkulmowska, Bydgoszcz
1997

Szczegółowo omówione są w tej
publikacji wszystkie dziedziny kultury
ludowej Kujaw: budownictwo, sztuka,
obrzędowość, strój i hafty, zdobnictwo.



W. Szkulmowska *Ziemia rodzinna to
Kujawy*, cz. 1 i 2, 2007 (książka i płyta
DVD)



Haft kujawski – wczoraj i dziś.

Komplet część I i II

Tekst Dorota Kalinowska,

Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku



Pałuki

Pałuczanie, jako wydzielona grupa etnograficzna, w wielu przypadkach do dziś zachowali poczucie własnej odrębności. Zjawisko wyraźnego samookreślenia się ludności, etnografia traktuje jako jeden z najważniejszych wyróżników kulturowych regionu. Wielu etnografów zwraca uwagę na kulturową powiązania Pałuk z sąsiadującą od południa i zachodu Wielkopolską. Niektórzy uważają je za północno-wschodni subregion tej krainy etnograficznej. Na pograniczu wschodnim zauważalne są z kolei większe wpływy kujawskie.

Pałuki to region typowo rolniczy, z dobrymi glebami i wysoką kulturą agrotechniczną. Miejscowa ludność tradycyjnie zajmowała się więc przede wszystkim uprawą roli i hodowlą zwierząt. Już w 2 poł. XIX w. rozwijała się tu uprawa buraków cukrowych i przemysł cukrowniczy. Gęsta sieć jezior, rzek i kanałów była z kolei impulsem do rozwoju transportu wodnego. Tą drogą, jeszcze w poł. XX w. spławiano nie tylko drewno, ale prowadzono barki towarowe, którymi przewożono również surowce i produkty miejscowego przemysłu cukrowniczego. Stąd wielu dawnych Pałuczian zatrudnionych było w zawodach związanych z obsługą i konserwacją toru wodnego (m.in. szyprowie, przewoźnicy, flisacy). Zamieszkała nad wodą ludność uprawiała także rybołówstwo. Do dzisiaj na pałuckich jeziorach funkcjonują liczne gospodarstwa rybackie.

Strój pałucki opisany jest na stronie:
www.stojeludowe.net

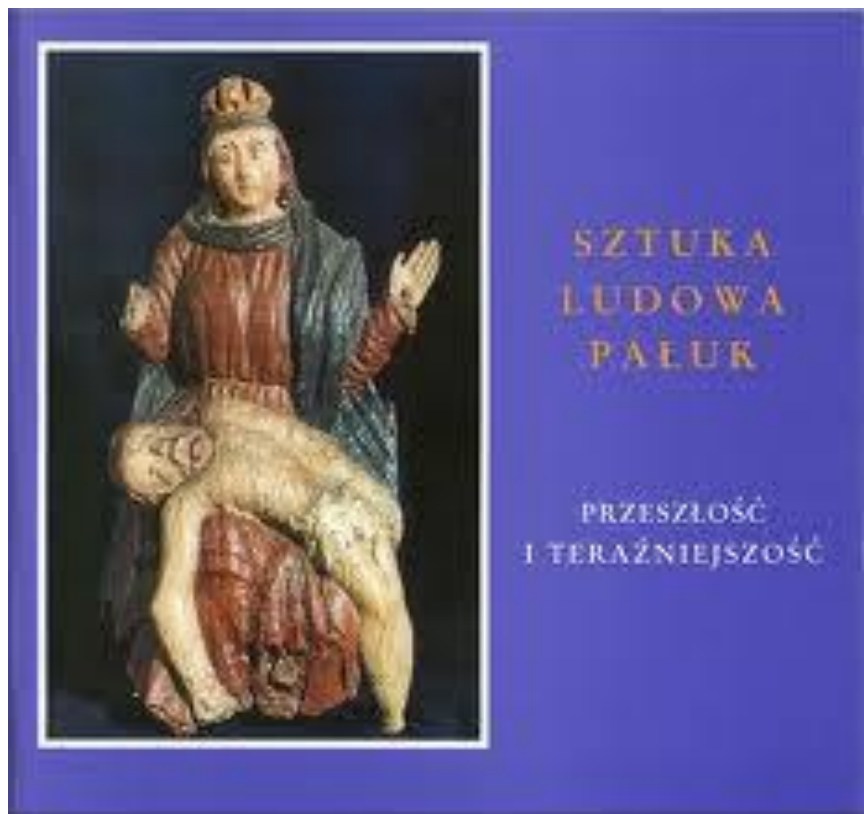
Haft pałucki szczegółowo opisany jest na
portalu „Ulotne tradycje”
<http://haftpalucki.etnomuzeum.pl/>

Fot. Pałuczanka w strojach z przełomu
XIX i XX w. , fot. Jacek Chmielewski

Portal „Ulotne tradycje”: haft pałucki
http://haft.etnomuzeum.pl/?page_id=46



Portal Ulotne tradycje,
www.ut.etnomuzeum.pl



Sztuka ludowa Pałuk. Przeszłość i terażniejszość
red. Wanda Szkulmowska, Bydgoszcz 2006.

Dzisiaj kulturę i sztukę ludową Pałuk kolekcjonują i prezentują:

Muzeum Etnograficzne im. Marii Znamierowskiej-Prüfferowej w Toruniu

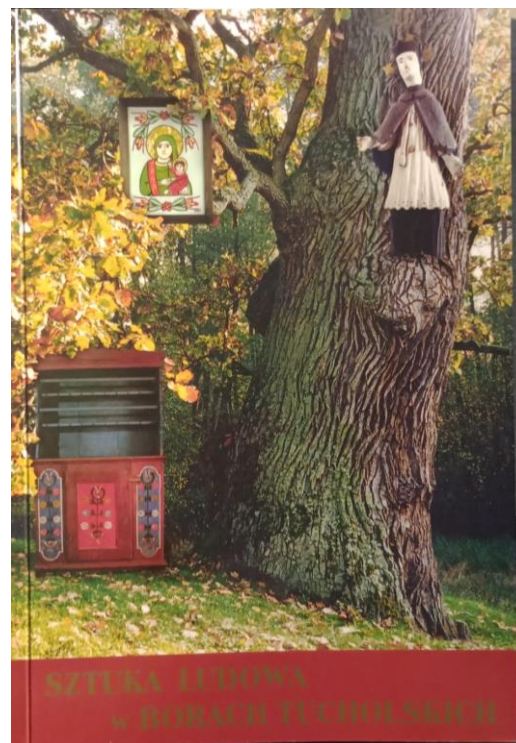
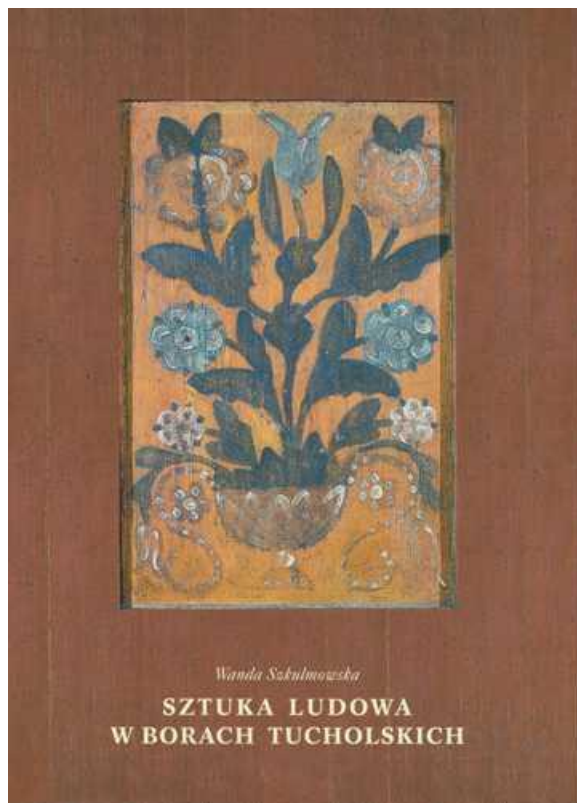
Gminne Centrum Kultury i Biblioteka im. Klary Prillowej w Kcyni

Bory Tucholskie

Bory Tucholskie to region etnograficzny stanowiący część historycznego Pomorza Gdańskiego, które w średniowieczu miało status osobnego księstwa, a potem dzielnicy Królestwa Polskiego. Bory Tucholskie należą do tych krain etnograficznych, które niemal do naszych czasów zachowały wiele cech tradycyjnych: tradycyjne budownictwo drewniane (mieszkalne i gospodarcze), sztukę i zdobnictwo, a przede wszystkim charakterystyczną gwarę.

Specyfiką regionu jest jego specjalizacja gospodarcza, wynikająca z właściwości zamkniętego terenu leśnego: gospodarka o charakterze leśno-rolniczym. Bogaty drzewostan Borów Tucholskich pozwalał na rozwinięcie się takich profesji jak bartnictwo, smolarstwo i węglarstwo (wypalanie węgla drzewnego). Wielu Borowiaków znajdowało zatrudnienie przy wyrębie drzewa i jego transporcie – *splawie* rzekami i jeziorami. Jeszcze w połowie XX w. bardzo popularnym był tu zawód flisaka. Wzdłuż biegu rzek, zwłaszcza w 2. poł. XIX w., powstawały liczne tartaki. Rozwijało się również łowiectwo i rybołówstwo, często uprawiane w sposób kłusowniczy. Umożliwiały to licznie występujące tu jeziora i rzeki.

W. Szkulmowska *Sztuka ludowa w Borach Tucholskich*, Toruń
2003



Dzisiaj kulturę i sztukę ludową Borów Tucholskich kolekcjonują i prezentują:

Muzeum Etnograficzne im. Marii Znamierowskiej-Prüfferowej w Toruniu

Muzeum Borów Tucholskich w Tucholi

Muzeum im. L. Wyczółkowskiego w Bydgoszczy

Krajna

Nazwa Krajny odnosi się więc do jej położenia w stosunku do terytorium państwa Piastów określając skrajne (nadgraniczne) miejsce regionu na średniowiecznej mapie Polski. Podobne miano nadawano w tamtym czasie również dzielnicom, które sąsiadowały z innymi państwami czy plemionami, np. graniczące z Prusami ziemia chełmińska i dobrzyńska. Spośród regionów leżących na rubieżach dawnej Polski jedynie Krajna właściwa w nazwie swej zatrzymała ten historyczny fragment geografii politycznej kraju.

Krajna stanowiła przez wieki rubież etniczną kultury polskiej i długo funkcjonowała poza państwem polskim. W latach 1773-1920, znajdując się w strukturach Królestwa Prus i Cesarstwa Niemieckiego (od 1871 r.), podlegała przemożnemu wpływowi kultury niemieckiej, szybko docierały tu zdobycze cywilizacyjne. Postęp często łączył się jednak z poważnymi stratami dla języka i kultury polskiej. Zmieniała się wieś, jej rozplanowanie i zabudowa, następowała mechanizacja rolnictwa, rozwijał się przemysł rolny i spożywczy (cukrownictwo, mleczarstwo, gorzelnictwo). Na wielką skalę przeprowadzano komasację i meliorację gruntów. Na pozyskanych terenach zakładano wsie, do których sprowadzano osadników z Niemiec. W połączeniu z antypolską polityką narodowościową państwa, szczególnie agresywną na przełomie XIX i XX w., doprowadziło to do sytuacji, w której ludność niemiecka na wielu obszarach stanowiła znaczącą większość. Do najbardziej zgermanizowanych należały tereny nadnoteckie oraz okolice Bydgoszczy. Równocześnie były to tereny najlepiej zagospodarowane, choćby ze względu na drogę wodną, prowadzącą z Bydgoszczy - przez Kanał Bydgoski, Noteć, Wartę i Odrę - do Berlina. Mimo to świadomość narodowa mieszkańców Krajny oraz polska kultura ludowa, utrzymały się. Ta ostatnia już pod koniec XIX wieku zatraciła jednak wiele wyróżniających ją cech. Również regionalne samookreślenie ludności i świadomość grupowa Krajniaków, nie była tak mocna jak w innych regionach Polski.

Strój krajniacki

Strój mieszkańców Krajny jest szczegółowo opisany na stronie:

www.strojeludowe.net

Gospodarze w strojach w tonacji grantaowo-niebieskiej, rekonstrukcja D. Angutek na podstawie opisów R. Kukiera i J. Niedźwiedzkiego, rys. K. Grabias-Banaszewska

Kawaler i panna z okresu do 1870 r., j.w.



Źródło: www.strojeludowe.net



Dorota Angutek, *Wzory haftu krajeńskiego ze Złotowa i Więcborka*

Polecam wszystkie pozycje tej autorki!



Dorota Angutek

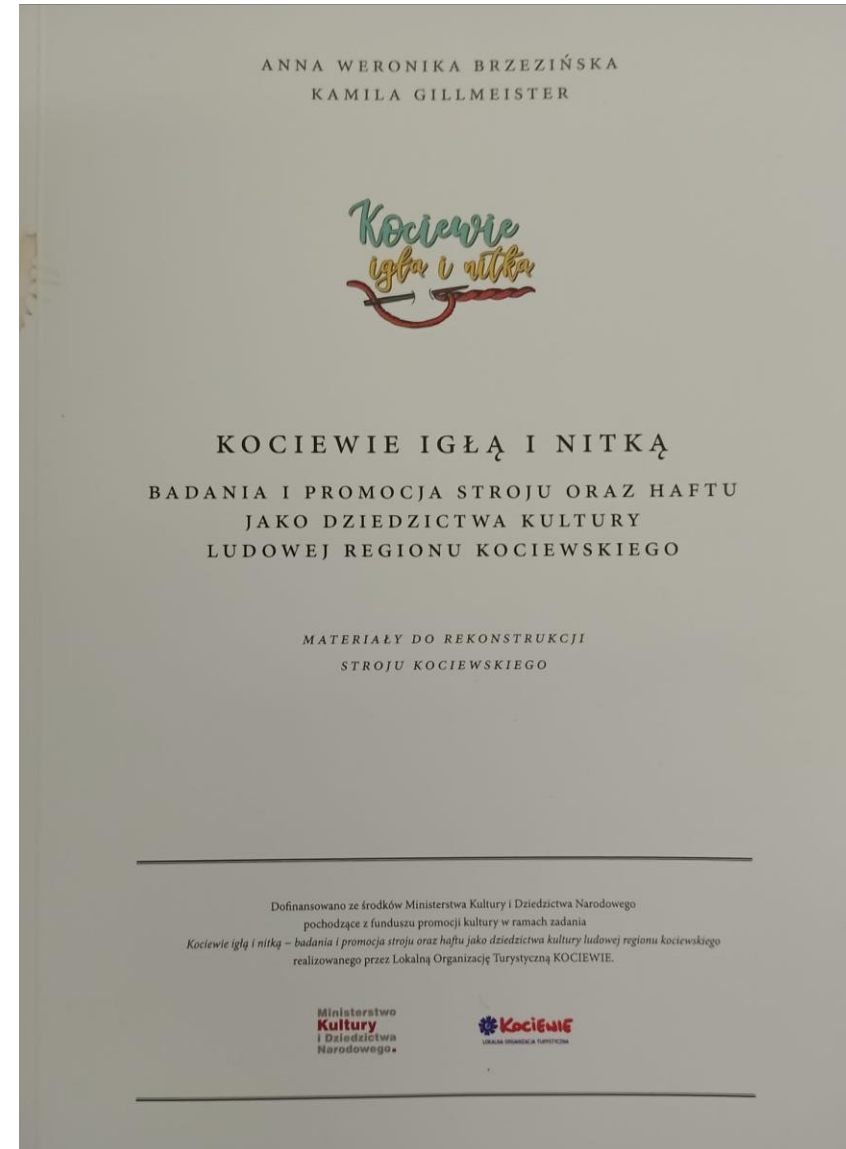
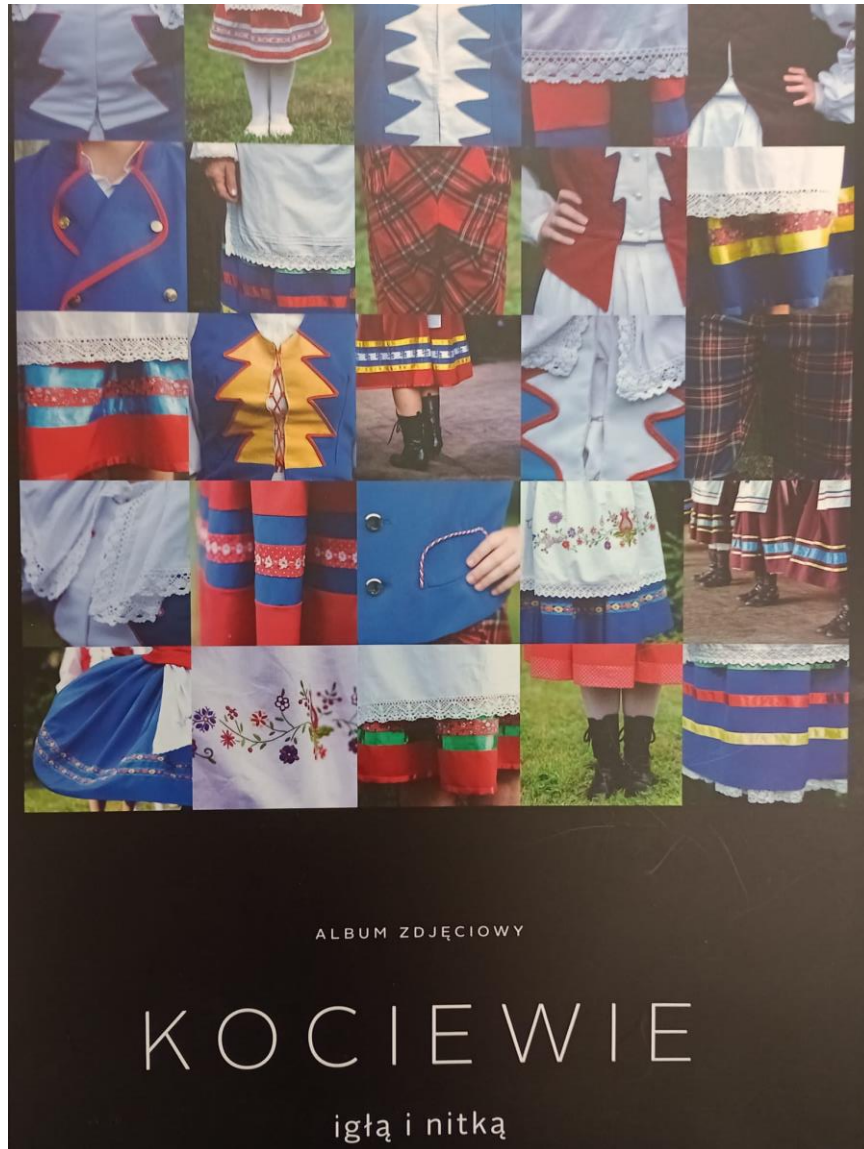
Formy integracji społecznej wokół haftu krajeńskiego



Uniwersytet Zielonogórski

Dzisiaj kulturę i sztukę ludową Krajny kolekcjonują i prezentują:
Muzeum Ziemi Krajeńskiej w Nakle
Muzeum Ziemi Złotowskiej w Złotowie
Muzeum Etnograficzne im. Marii Znamierowskiej-Prüfferowej w Toruniu

Stroje kociewskie



TRADYCYJNY STRÓJ LUDOWY opierał się o KANON

- Ubiór tradycyjny: codzienny i świąteczny
- Związany z regionem, wsią, stanem, funkcja społeczną i rodzinną
- Pełnił określone funkcje: estetyczne, praktyczne, przynależności narodowej i regionalnej, określała stan
- Podkreślał majątność, dostatek, indywidualizm

Tradycyjny strój ludowy nigdy nie był kostiumem ani mundurem! Zawsze podkreślała indywidualizm osoby, która go nosiła – był krojem, fasonem dostosowany do sylwetki. Był zgodny z kanonem, ale indywidualnie dostosowany.

A•T•L•A•S POLSKICH STROJÓW LUDOWYCH

Seria „Atlas Polskich Strojów Ludowych”
ukazuje się od 1949 roku

Sekcja Stroju Ludowego działa w Polskim
Towarzystwie Ludoznawczym

<http://apsl.ptl.info.pl/>

KONTAKT:

dr Justyna Słomska-Nowak
wydawnictwo@etnomuzeum.pl

056 622 80 92 wew. 12
Muzeum Etnograficzne im. Marii Znamierowskiej-Prüfferowej w
Toruniu